

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Rudolfa Čirča a sudcov JUDr. Evy Sakálovej a JUDr. Ivana Machyniaka v právnej veci žalobcov **1/ M. P.** a **2/ L. P.**, oboch bývajúcich v P., proti žalovanému **P. M.**, bývajúcemu v P., t.č. v S., zastúpenému JUDr. S. R., advokátom v P., o **zaplatenie 3 840,54 EUR (115 700,-- Sk) s prísl.**, vedenej na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp.zn. 5 C 348/00, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 13. septembra 2007 sp.zn. 4 Co 304/2005 rozhodol

t a k t o :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Žalobcom nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Žalobou podanou na Okresnom súde Považská Bystrica dňa 19.4.2000 sa žalobcovia domáhali zaplata sumy 115 700,-- Sk (3 840,54 EUR) s prísl. z dôvodu bezdôvodného obohatenia získaného žalovaným v dôsledku ich odstúpenia od zmluvy o dielo, predmetom ktorej mala byť rekonštrukcia podkrovia ich rodinného domu. Zároveň sa domáhali uloženia povinnosti žalovanému odstrániť na svoje náklady použitý a zabudovaný materiál na nedokončenom diele. V žalobe uviedli, že žalovaný dohodnuté dielo nevykonával kvalitne a napriek opakovaným výzvam, ako i konštatovaniu vád a nedorobkov, ho nedokončil vybudovaním „zateplenia – parozábrany“, preto od zmluvy odstúpili a vzniklo im právo na vrátenie preddavkov zaplatených na cenu diela.

Okresný súd Považská Bystrica rozsudkom z 18. apríla 2005 č.k. 5 C 348/00-128 v spojení s opravným uznesením zo 14. júna 2005 č.k. 5 C 348/00-133 žalobu zamietol a žalobcom uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania 41 517,-- Sk (1 378,11 EUR) do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. Zamietnutie žaloby odôvodnil tým, že odstúpenie žalobcov od zmluvy v zmysle ustanovenia § 642 ods. 2 Občianskeho zákonníka bolo neplatné, pretože k nemu došlo v čase, keď už dielo bolo ukončené a odovzdané (hoci nekvalitne), a tak žalovanému nevzniklo bezdôvodné obohatenie pozostávajúce zo zaplatených preddavkov na cenu diela.

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd na odvolanie žalobcov rozsudkom z 13. septembra 2007 sp.zn. 4 Co 304/2005 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcom sumu 96 297,40 Sk (3 196,49 EUR) so 17,6 % úrokmi z omeškania od 14.4.2000 do zaplatenia, to všetko do troch dní, a vo zvyšku žalobu zamietol. Zároveň rozhodol o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcom náhradu trov konania 82 671,-- Sk (2 744,17 EUR) do rúk ich zástupcu JUDr. D. D. do troch dní, a v rovnakej lehote zaplatiť na účet krajského súdu náhradu trov štátu 5 220,-- Sk (173,27 EUR). Napokon rozhodol aj o povinnosti žalobcov zaplatiť žalovanému náhradu trov konania 46 113,-- Sk (1 530,67 EUR) do rúk jeho zástupcu JUDr. S. R. do troch dní. Na rozdiel od súdu prvého stupňa, (po doplnení dokazovania výsluchom znalca Ing. B., ohliadkou a znaleckým dokazovaním vykonaným znalcom Ing. G.), s poukazom na zistené skutočnosti vyplývajúce z celého vykonaného dokazovania, vyslovil záver, že žalobcovia odstúpili od zmluvy o dielo pred jeho zhotovením v súlade s ustanovením § 642 ods. 2 Obč. zákonníka, pretože žalovaný ako zhotoviteľ riadne dielo nedokončil ani v dodatočne poskytnutej lehote. Odstúpením od zmluvy došlo k jej zrušeniu a účastníkom vznikla povinnosť vrátiť si vzájomné plnenia v zmysle § 457 a nasl. Obč. zákonníka. Na strane žalovaného vzniklo bezdôvodné obohatenie v sume 115 700,-- Sk, predstavujúcej preddavkovo zaplatenú cenu diela, a žalobcom vzniklo bezdôvodné obohatenie vo výške hodnoty materiálu a stavebných prác, ktoré môžu slúžiť svojmu účelu, t.j. 19 402,60 Sk (644,05 EUR). Po vzájomnom započítaní týchto súm považoval žalobu za dôvodnú do výšky 96 297,40 Sk.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal dovolanie žalovaný. Žiadal, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci. Vyčítal odvolaciemu súdu, že nerozlišoval medzi nárokmi zo zodpovednosti za vady diela a nárokmi z odstúpenia od zmluvy o dielo.

Poukazoval tiež na to, že predmet plnenia zo zmluvy bol limitovaný cenovými reláciami určeným žalobcami, že medzi obdobím realizácie diela a vyhotovením znaleckých posudkov uplynul značný časový úsek, že žalobcovia mu neumožnili odstránenie väd a že dielo bolo užívania schopné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo podané proti právoplatnému rozsudku odvolacieho súdu oprávnenou osobou (účastníkom konania) v zákonnej lehote (§ 240 ods. 1 O.s.p.) a že je prípustné (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia pojednávania (§ 243a ods. 1 veta za bodkočiarkou O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolaniu nemožno vyhovieť.

Dovolací súd je podľa ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. viazaný uplatneným dovolacím dôvodom; z úradnej povinnosti skúma iba vady uvedené v § 237 O.s.p., a iné vady konania len vtedy, pokiaľ by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Vady v zmysle § 237 O.s.p. a iné vady konania však zo súdneho spisu nevyplývajú. Dovolací súd preto skúmal správnosť napadnutého rozsudku z hľadiska uplatneného dovolacieho dôvodu, a to právneho posúdenia veci odvolacím súdom v otázke opodstatnenosti uplatneného nároku. Námietkami dovolateľa týkajúcimi sa spochybňovania skutkových záverov ako výsledkov hodnotenia vykonaných dôkazov sa nezaoberal, pretože v dovolacom konaní sám dokazovanie nevykonáva, nemôže preto ani hodnotiť dôkazy vykonané nižšími súdmi, a prípadné nesprávne hodnotenie dôkazov ani nie je samostatným dovolacím dôvodom.

Podľa § 633 ods. 1 Obč. zákonníka zhotoviteľ je povinný dielo vykonať podľa zmluvy, riadne a v dohodnutom čase. Ak je na vykonanie diela ustanovená záväzná technická norma, musí vykonanie zodpovedať tejto norme.

Podľa § 642 ods. 2 Obč. zákonníka objednávateľ je oprávnený odstúpiť od zmluvy aj vtedy, ak je zrejmé, že dielo nebude včas hotové alebo nebude vykonané riadne, a ak zhotoviteľ neurobí nápravu ani v poskytnutej primeranej lehote.

V zmysle citovaného ustanovenia § 633 ods. 1 Obč. zákonníka dielo musí zodpovedať svojou povahou, rozsahom, akosťou a ďalšími vlastnosťami dohode účastníkov. Ak sú na vykonanie diela stanovené technické požiadavky, musí zhotoviteľ dbať, aby vykonanie

tieto požiadavky spĺňalo. Ak akosť diela nebola záväzne stanovená ani výslovne dohodnutá, je zhotoviteľ – podnikateľ povinný dielo dodať v akosti obvyklej. Zhotoviteľ musí postupovať odborne, t.j. spôsobom, akým sa obvykle pri vykonaní takéhoto diela na to kvalifikovanými osobami postupuje. Povinnosť vykonať dielo riadne znamená vykonať ho v obvyklej kvalite a bez väd. Pokiaľ dielo nie je vykonané riadne, objednávateľ nie je povinný ho prevziať. Odstúpenie objednávateľa od zmluvy o dielo upravené v citovanom ustanovení § 642 ods. 2 Obč. zákonníka je spojené s nedostatkami na strane zhotoviteľa. Ide o preventívne právo na odstúpenie od zmluvy, ktorým objednávateľ môže zabrániť vzniku ďalších nepríjemností a prierahov s ohľadom na postup prác zhotoviteľa. Pri tomto tzv. predpokladanom porušení zmluvy o dielo sa objednávateľovi umožňuje za určených podmienok odstúpiť od zmluvy až do zhotovenia diela. V prípadoch obavy objednávateľa z riadneho vykonania diela právo odstúpiť od zmluvy predpokladá vadnosť budúceho diela alebo oneskorenosť jeho vykonania, ktorá musí byť v dobe odstúpenia zrejmá, ďalej poskytnutie primeranej lehoty zhotoviteľovi objednávateľom na zjednanie nápravy a to, že ani v tejto lehote zhotoviteľ nápravu neurobil.

V preskúmvanej veci bolo zo skutkového hľadiska zistené, že medzi účastníkmi bola uzavretá ústna zmluva o dielo, predmetom ktorého mala byť rekonštrukcia povalového priestoru rodinného domu žalobcov spočívajúca v jeho rozčlenení priečkami na dve izby, sklad a schodisko s využitím sadrokartónového systému a s osadením okien F. do každej izby, že dielo bolo realizované s nedostatkami, pričom tieto spočívali, okrem iného, v chýbajúcej parotesnej zábrane (parozábrane) zo strany interiéru, zabraňujúcej prenikaniu vlhkosti do izolačných vrstiev, resp. v jej nedokončenosti a netesnosti v dôsledku neprepáskovania spojov, v absencii tepelnej izolácie, parotesnej a paropriepustnej fólie na predsadenej stene pod pomúrnicou a v nevhodnom uložení tepelnej izolácie nad stropom druhej izby a že žalovaný napriek opakovaným výzvam dielo riadne nedokončil. Existenciu týchto väd diela napokon potvrdil aj sám žalovaný vo vyjadrení k znaleckému posudku znalca Ing. B. z 13.8.2001 (č.l. 40 spisu), v ktorom uviedol, že je možné ich odstrániť dodatočným umiestnením parozábrany a prevrstvením sadrokartónom. Naproti tomu z vykonaných dôkazov nevyplynuli skutkové zistenia, ktoré by preukazovali prevzatie diela žalobcami (keď len samotné vyhotovenie faktúry o cene diela bez ďalšieho neznamená jeho prevzatie).

Vychádzajúc z takto zisteného skutkového stavu je podľa názoru dovolacieho súdu správny právny záver odvolacieho súdu, podľa ktorého žalobcovia pred zhotovením diela platne odstúpili od zmluvy o dielo podľa § 642 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

V prejednávanej veci zistené skutočnosti umožňovali záver o splnení podmienok pre odstúpenie od zmluvy v zmysle citovaného ustanovenia. V čase odstúpenia od zmluvy bola vadnosť diela zrejmalá, pričom žalovaným nebola urobená náprava napriek tomu, že mu žalobcovia svojimi opakovanými výzvami poskytli primeranú lehotu. Vzhľadom na povahu, určenie a funkčnosť budúceho diela (získanie obytných miestností v podkroví rodinného domu) nedostatky pri jeho realizácii mali za následok, že ho nebolo možné považovať za vykonané riadne, t.j. v obvyklej kvalite a bez väd, a teda za zhotovené. Stav zhotovenia diela je totiž daný momentom, od ktorého dielo môže byť užívané v súlade s jeho účelovým určením bez toho, aby v užívaní bránili zistené vady a nedorobky. Keďže žalobcovia mali právo na riadne vykonanie diela, neboli povinní prevziať dielo, ktoré túto požiadavku nespĺňalo. Až do zhotovenia diela mohli využiť postup podľa § 642 ods. 2 Obč. zákonníka, čo aj urobili. Vylúčenie tejto možnosti by nastalo, ak by dielo, napriek zisteným vadám, prevzali. V takomto prípade by si mohli uplatňovať už len práva zo zodpovednosti za jeho vady, pretože obsah povinnosti žalovaného riadne vykonať dielo by sa zmenil spôsobom zodpovedajúcim právam žalobcov vyplývajúcim z vadného plnenia.

So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovaného smerujúce proti správne mu rozsudku odvolacieho súdu zamietol (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

Úspešným žalobcom nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, pretože im v súvislosti s ním žiadne nevznikli (§ 142 ods. 1 v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. februára 2009

JUDr. Rudolf Čirč, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová